

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам,

Професионално направление: 3.2. Психология

Образователна и научна степен
доктор

.....

РЕКТОР:

(проф. д.ф.н. Анастас
Герджиков)

Специалност: Психология

Срок на обучение: 6/8
(в семестри)

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА ПО ОБЩА ПСИХОЛОГИЯ

Утвърден с протокол

Форма на обучение: Редовно,
Задочно, Самост. подготовка

№ 17 от 06.07.2021 г.
на Факултетния съвет на
ФФ

№ 12 от 14.07. 2021 г.
на Академичния съвет

АНОТАЦИЯ

Докторантската програма по Обща психология има за цел да подготви висококвалифицирани кадри за работа в изследователска среда, в системата на образованието и в различни сфери на социалната практика. Учебната и изследователската работа в докторантската програма по Обща психология осигурява на докторантите фундаментални теоретико-методологически знания и важни професионални умения за приложно-практическа работа в областта на общата психология и имат различни кариерни възможности в изследователски и образователни институции в обществените и частния сектор, например училища, изследователски центрове, клиники, в бизнеса и в неправителствения сектор. По време на обучението си докторантите в програмата придобиват и системни знания и практически умения за задълбочено и многостранно изследване на въпроси от областта на Общата психология: история на психологията, психология на личността, експериментална психология, психологическо измерване, социално познание.

След успешно приключване на обучението, докторантите в програмата по Обща психология защитават дисертационен труд и след това получават диплома за образователната и научна степен „доктор“. Въз основа на тази диплома те имат напълно правото да извършват научноизследователска и преподавателска дейност.

Подготовката на докторантите в програмата по Обща психология им дава възможност да развият широка база от познания, солидни изследователски умения, както и умение за критично мислене, и разбиране и съзнание за разнообразието в прилагането на принципите на психологията и изследването на човешкото поведение. Програмата се базира на силно ядро психологически познания, включително познания за биологичните и социалните основи на поведението, интригуващата история на психологията и нейното влияние върху днешната психологическа култура, както и ролята на етиката и разнообразието в психологията. Докторантите са насърчавани да прилагат разбирането на психологическите принципи към лични, социални и глобални въпроси, да използват многобройните перспективи от подобластите на психологията в своите изследвания, теория и практика, и да развият уменията си за научна комуникация и успешно предаване на познанието както пред професионалната общност, така и през широката обща аудитория.

Докторантите в програмата по Обща психология обогатяват своите натрупани познания и умения за задълбочен анализ и адекватно оценяване на всички променливи, свързани с познавателните, личностните, мотивационните, емоционалните и поведенческите аспекти на функционирането на човека.

В края на своето обучение докторантите в програмата по Обща психология ще могат качествено да изследват базисни научни въпроси на човешкото функциониране и ще притежават актуална интеграционна, методологическа и научноизследователска култура.

ЦЕЛИ НА ДОКТОРАНТСКАТА ПРОГРАМА ПО ОБЩА ПСИХОЛОГИЯ

Мисията на програмата по Обща психология се определя от потребностите на съвременното общество и е съобразна с доминиращите психологически парадигми през XXI в., които насочват към университетско образование, което:

- осигурява изграждане на „общество на знанието“, съчетаващо в себе си най-оптималното съотношение между базисната широко профилна и специализираната психологическа подготовка;
- формира компетентност, учения и професионални качества на докторант за активна и самостоятелна професионална дейност;
- подготвя специалисти с експертни познания и практически умения за интегриране на различни психологически подходи при изследване и теоретизиране по въпросите на общата психология;
- подготвя докторантите за приобщаване към националните и световни постижения в психологическата наука и практика.

В съответствие с тази мисия са определени и следните **стратегически цели на програмата**:

- формиране на високообразовани и професионално квалифицирани кадри – преподаватели и експерти, изследователи и приложни специалисти със съвременни професионални знания и умения, с подходяща теоретико-приложна компетентност;
- изграждане на социално адаптивни специалисти в условията на непрекъснато развиващото се гражданско общество;
- формиране на докторантите в духа на водещите стандарти и критерии за високонаучна и приложно-практическа работа;
- създаване на умения за успешно сътрудничество на международно, национално и регионално равнище в областта на психологията;
- разработване на нови актуални и значими психологически въпроси в отговор на потребностите на обществото;
- повишаване на качеството на образованието, използване на възможностите на кредитната система и модулното обучение, стимулиране на ученето и саморегулацията през целия живот;

Целите на програмата по Обща психология са формулирани и съобразени с установените държавни стандарти за качествено висше образование в областта на психологията и съобразно потребностите и интересите на българските граждани. Те са изведени и въз основа на ключовите постижения на съвременната психологическа наука и европейските норми и водещите критерии на международните психологически организации.

Тъй като постиженията на психологическата наука и практика набират огромна популярност през последните години и се превръщат във важен инструмент за управление и регулация на социалните взаимодействия и междуличностните взаимоотношения в социално-образователната и организационната среда, подготовката и качеството на обучението на всички докторанти в сферата на психологическата наука, включително и тези в програмата по Обща психология, са от първостепенно значение. Тяхното обучение и професионална подготовка са напълно съобразени с европейските приоритети, които намират израз в инициативите за „Европейска диплома по психология“ (EuroPsy) и чрез Мрежата за повишаване на качеството на преподаването по психология във висшето образование (*Network for the enhancement of the teaching of psychology in European higher education*).

След приключване на обучението в програмата по Обща психология, докторантите могат да се реализират професионално в различни сфери на бизнеса, социалната и образователната практика чрез изпълнението на следните **задачи**:

- приобщаване на докторантите чрез активното им участие в учебния, научноизследователския процес и работата на терен към националните и световните постижения на психологическата наука и практика;
- създаване на благоприятни условия за повишаване на степента на образование, квалификация и преквалификация на кадрите в сферата на общата психология чрез включването им в продължаващо професионално обучение;
- приобщаване на докторантите към европейските стандарти и изисквания за професионална квалификация с цел увеличаване и разширяване на възможностите им за успешна и ползотворна образователна и професионална мобилност в рамките на Европейския съюз;
- запазване на високото качество и постигане на устойчивост в академичното обучение и професионалната подготовка на научния потенциал чрез задаване на ясни образователни критерии, насърчаване на творческите възможности и научното мислене и извършване на компетентна експертна оценка на постигнатите резултати.

Обучението в програмата по Обща психология е насочено към:

- задълбочаване на теоретико-научната и специализираната подготовка в областта на общата психология и надграждане на специфични професионални знания и умения, ориентирани към успешно решаване на приложно-практически задачи в различни сфери на човешкото функциониране;
- изграждане на професионални ценности и нагласа на професионалното мислене и практическа реализация на кадрите от областта на Общата психология;
- подготовка на висококвалифицирани кадри в съответствие с европейските стандарти и добрите образователни практики, както и съобразно целите на националната специфика и държавните приоритети в сферата на образованието и социалната практика;
- оценка, прогнозиране, планиране и реализиране на национални и регионални стратегии с психологическа насоченост, планиране и управление на професионалната дейност на психолозите в бизнеса, социалната и образователната практика, и реализиране на гъвкави механизми за своевременно информационно осигуряване на различните звена, структури и институции;
- изграждане на връзки и поддържане на активно взаимодействие между различните организационни и институционални структури, както и на партньорски взаимоотношения между различни възрастови, социални, етнически и професионални групи;
- осигуряване на знания за водещите стандарти и практики в професията, както и формиране на умения за адекватни социално-професионални контакти, организационно поведение и кариерно развитие;

- формиране на професионално-инструментални умения за планиране и реализиране на психологически изследвания в различни сфери на икономическия и социалния живот, както и административни и делови умения;
- подготовка на висококвалифицирани експерти и на специалисти с аналитико-изследователски способности;
- готовност и информационно–ресурсно осигуряване на психологическата дейност в различни социално-образователни институции;
- задълбочена подготовка за извършване на диагностика, анализ, прогноза и експертна оценка на личностното и познавателното развитие на;
- готовност за участие в консултативна и координационна дейност между различни институции по проблеми от областта на Общата психология;
- осъществяване на взаимодействие между държавни, публични, частни и неправителствени институции при възникване на психологически проблеми и нужда от професионална психологическа помощ и подкрепа.

А. УЧЕБЕН ПРОЦЕС

Курс	Хорариум	Форма на оценка	ЕСТК
Задължителни дисциплини			
Курс „Обща психология” с полагане на докторантски минимум	60+0+90	И	10
Семинар по Обща психология	0+30+0	И	5
Приложен статистико-математически анализ и методология на научното изследване	60+0+60	И	10
Организация на докторантурата, подготовка на дисертация и публикуване в международни научни списания по психология	60+0+90	И	10
Докторантски минимум по чужд език		И	5
Избираеми дисциплини			
• Дисертацията. Подготвяне, оформяне и защита • Академично писане за докторанти • Качествени методи на изследване в сферата на социалните науки • Когнитивна психология за напреднали • Психологическо измерване за напреднали • Психодиагностика за напреднали			
Лятна школа за докторанти	30		5

Докторантите в програмата по Обща психология могат да избират от всички докторантски курсове, които се предлагат в рамките на специалност Психология в СУ, във Философски факултет, в другите факултети на Софийския университет, в други университети в България, както и в други страни от европейското образователно и научно пространство.

Б. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Работа по дисертацията		ЕСТК
Написване на обзорната част от дисертационния труд		30
Изготвяне на теоретична рамка на емпирично изследване по дисертацията		10
Провеждане на емпирично изследване по дисертацията		10
Анализ на данните и подготовка на текст за представяне на резултатите. Писане на текст за анализиране на резултатите, дискусия и заключение		20
Подготовка на автореферат		10
Научноизследователска дейност		
Участие в изследователски проект (за всяка една година)		10
Работа по спечелен след конкурс индивидуален научен проект (за всяка една година)		10
Студия в българско издание с научно рецензиране, регистрирано в НАЦИД		15
Статия в българско издание с научно рецензиране, регистрирано в НАЦИД		10
Статия в списание рецензирано и индексирано в международни бази данни		15
Статия в списание рецензирано и индексирано в международни бази данни SCOPUS или Web of Science		30
Доклад (публикуван в пълен текст) в сборник от конференция с научно рецензиране		10
Участие в научна конференция		10
Участие в педагогическа дейност		
Водене на семинарни занятия (30 часа аудиторна натовареност)		15
Водене на семинарни занятия (15 часа аудиторна натовареност)		10
Тюторство (за 30 часа аудиторна натовареност)		10
Участие в ръководство на курсови работи		10
Изготвяне на една рецензия на дипломна работа		2,5
Други дейности		
Участие в катедрени комисии и др. административна работа		5
Участие в организиране на научни форуми към специалността		15
Научно отличие, награда, стипендия, спечелена след конкурс		10
Член на ФС (за една академична година)		15
Член на АС (за една академична година)		15

За целия срок на обучение: Брой ECTS кредити минимум 180.

Одобен с решение на Катедра по Обща, експериментална, развитийна и здравна психология с протокол № 11 от 28.06.2021 г.